

ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ

ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ

АДРЕС: УЛИЦА "БРАТЯ МИЛАДИНОВИ" – юг № 50
тел.: 0336 / 64468 ; факс: 0336 / 63119

E-mail: obaparv@parvomai.escom.bg

ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ	
общинска администрация	
Изхолящ №	01-00-28
Дата	19.03.19

ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ	
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ	
Вх. №	53-0-54
Дата	19.03.2019 г.

ДО
**ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ ПЪРВОМАЙ**

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА
от
ДИМИТЪР НЕДЕВ
Заместник-кмет на Община Първомай

Относно: Приемане на Общинска програма за закрила на детето за 2019 година

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 1 от Закона за закрила на детето териториалните дирекции „Социално подпомагане” осъществяват текущата практическа дейност по закрила на детето в общините и правят предложения до общинските съвети за общинска програма за закрила на детето. Съгласно чл. 20а от Закона за закрила на детето и чл. 6, ал.2, т.1 от Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето, Комисията за детето е консултативен орган към всяка община, който разработва Общинска програма за закрила на детето, съобразно потребностите на децата и техните семейства в съответната община.

Комисията за детето към Община Първомай, състояща се от експерти от общинска администрация, специалисти в сферата на образованието, здравеопазването и социалните дейности в изпълнение на Закона за закрила на детето и Правилника за прилагането му, изготви Програма за закрила на детето за 2019 година, кореспондираща с потребностите на децата и техните семейства на територията на община Първомай. Програмата е разработена в съответствие с националната политика за закрила на детето и при спазване на целите и принципите на Конвенцията на ООН за правата на детето. Програмата изразява готовността на всички институции в община Първомай, работещи по проблеми свързани със закрила на детето, да положат общи усилия за повишаване качеството на живот и развитие на децата.

Настоящата Програма за закрила на детето за 2019 година е в пълно съответствие с европейското законодателство, спазвайки в пълнота разпоредбите и целите на националното и местно законодателство.

Във връзка с описаното по-горе и на основание чл. 21, ал. 2, във връзка с чл. 21 ал.1, т.12 от ЗМСМА, чл. 21, ал.1, т.1 от Закона за закрила на детето и чл.3, ал.1 от Правилника за

прилагане на Закона за закрила на детето, предлагам Общински съвет гр. Първомай да приеме следното

РЕШЕНИЕ:

1. Общински съвет Първомай приема Общинска програма за закрила на детето за 2019 г.

МОТИВИ: Общинската програма за закрила на детето за 2019 г. се приема с цел задоволяване потребностите на децата и техните семейства в община Първомай, за осъществяване на местната политика по закрила на детето и на основание чл. 21, ал. 2, във връзка с чл. 21 ал.1, т.12 от ЗМСМА, чл. 21, ал.1, т.1 от Закона за закрила на детето и чл.3, ал.1 от Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Общинска програма за закрила на детето за 2019 г.

ВНОСИТЕЛ:

ДИМИТЪР НЕДЕВ

Заместник-кмет на община Първомай

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО 2019 ГОДИНА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската програма за закрила на детето 2019 г. е разработена в синхрон с хоризонталните политики за закрила на детето и е съобразена с основните стратегически документи, планове и програми: Стратегията на Съвета на Европа за правата на детето (2016-2021); Националната стратегия за детето 2008 – 2018 г.; Националната стратегия „Визия за десинституционализация на децата в Република България“ и Планът за действие за изпълнение на Стратегията; Концепцията за държавна политика в областта на правосъдието за детето; Стратегията на ЕС Европа 2020; Национална програма за реформи 2013-2020 г.; Конвенцията на ООН за правата на детето.

Закрилата на децата е основна тема в живота на обществото. Насилието, употребата на наркотици, здравето, свободното време, информираността и участието на малолетните и непълнолетните в учебния процес и обществения живот са само част от сферите, за които обществото трябва да полага грижи.

Развитието на децата и защитата на техните права е национален приоритет, изискващ концентрация на ресурси, постоянно политическо и обществено внимание, максимална координация между всички ангажирани с благосъстоянието на децата ведомства и институции.

Населението на община Първомай към декември 2018 г. е 28220 души, от които 3820 са деца. Към осигуряването на тяхното благополучие и щастие е насочена настоящата програма.

II. ОСНОВНА ЦЕЛ НА НАСТОЯЩАТА ПРОГРАМА

Да се гарантират основните права във всички сфери на обществения живот на всички групи деца съобразно: възрастта, социалния статус, физическото, здравословното и психическото състояние, като се осигури на всички подходяща икономическа, културна и социална среда, образование, свобода на взгледите и сигурност.

III. ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ

- Намаляване на детската бедност и създаване на условия за социално включване на децата;
- Подобряване здравето на децата;
- Осигуряване правото на детето на живот и развитие в сигурна и безопасна среда;
- Осигуряване на равен достъп до качествено предучилищно и училищно образование за всички деца;
- Правораздавателна система, приятел на детето;

- Повишаване ефективността на мерките за защита на децата от насилие, злоупотреба и други форми на експлоатация;
- Насърчаване на участието на децата;
- Спорт, култура и дейности за свободното време.

IV. ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ

- Осигуряване правото на детето да живее в сигурна семейна среда;
- Прилагане на интегриран подход в грижите за деца, насочен към превенция на рисковете още в най-ранна детска възраст;
- Развиване на мерки за подкрепа на отговорното родителство;
- Развиване на мерки в подкрепа на родителите при наличие на риск за изоставяне на детето;
- Подобряване на достъпа до услуги за майчино и детското здраве;
- Промотиране на здравето сред децата;
- Разширяване на превентивните и профилактични мерки за опазване физическото и психическо здраве на децата;
- Подобряване на грижите за психичното здраве на децата;
- Създаване на по-добри условия за гарантиране правото на детето на живот и развитие в сигурна и безопасна среда;
- Изграждане на подходяща образователна среда за осъществяване на приобщаващо образование;
- Гарантиране на ефективна система за детското правосъдие;
- Повишаване осведомеността на обществото, децата и на техните семейства, относно правата на детето, насилието над деца и за стимулиране на активното им участие в противодействие на насилието;
- Подобряване ефективността на системата за превенция и работа с деца, жертви на насилие.
- Защита на децата от сексуални посегателства, чрез компютърни престъпления и превенция на онлайн тормоза;
- Предприемане на ефективни мерки за намаляване на ранните бракове;
- Утвърждаване на детското участие в обществения живот, чрез повишаване на информираността за техните права;
- Включване на децата в доброволчески дейности за формиране на положителна нагласа към доброволчеството;
- Създаване на условия и възможности за всички деца да спортуват;
- Мерки за откриване и подкрепа на десца таланти;
- Осигуряване на достъп на всички деца до културни дейности и дейности за свободното време, клубове по интереси в т.ч. наука и техника;

V. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Намаляване на детската бедност и създаване на условия за социално включване;
2. Равен достъп до качествена подготовка в училище за всички деца;
3. Подобрена профилактика на здравето при децата от всички възрастови групи;
4. Силно ограничаване на рисковите фактори, като тютюнопушене, злоупотреба с алкохол и употреба на наркотични вещества;
5. Ограничаване на риска от разпространение на полово предавани инфекции, HIV/СПИН;

6. Увеличаване дела на децата от различните етнически малцинствени групи, които са интегрирани в общеобразователни училища;
7. Създаване на възможности за увеличаване броя на децата, участващи в различни спортни, културни и развлекателни дейности;
8. Насърчаване на детското участие в процесите на вземане на решение;
9. Защита на личността, достойнството и безопасността на децата от българските медии.

IV. ОСНОВАНИЯ

Настоящата Общинска програма за закрила на детето за 2019 г. е изготвена на база целите и приоритетите на Националната стратегия за детето 2008 – 2018 г. и следва да бъде разгледана от Общински съвет Първомай.

ПРИОРИТЕТ I

Намаляване на детската бедност и създаване на условия за социално включване на децата

Цели	Действия	Отговорен орган	Финансово осигуряване	Срокове
1.1. Осигуряване правото на детето да живее в сигурна семейна среда.	1.1.1. Подкрепа на детето и семейството чрез мерки за закрила в семейна среда.	Дирекция „Социално подпомагане”, доставчици на социални услуги	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
	1.1.2. Насочване към програми на заетост и финансова подкрепа на семействата, отговарящи на условията за месечно социално подпомагане, за децата, които отглеждат.	Дирекция „Социално подпомагане”	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
	1.1.3. Финансово подпомагане на семействата с деца до завършване на средно образование на детето, но не повече от 20 г. възраст, обвързано с редовното посещаване на училище.	Дирекция „Социално подпомагане”	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
	1.1.4. Консултиране и подкрепа, насочени към подобряване качеството на грижи за настанените деца в семейства на родини и близки или в приемни семейства.	Дирекция „Социално подпомагане”, Център за обществена подкрепа, Екип по приемна грижа	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции и по проект „Приеми ме 2015“	2019 г.
	1.1.5. Развитие на съществуващите социални услуги за подкрепа на децата и семействата и разкриването на нови социални услуги за приоритетни целеви групи.	Община Първомай, Дирекция „Социално подпомагане”, Социални услуги в общността	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
1.2. Развиване на мерки в подкрепа на родителите при наличие на риск за изоставяне на детето.	1.2.1. Подкрепа на семействата на деца, застрашени от изоставяне чрез прилагане на мерки за закрила в семейна среда и финансово подпомагане.	Отдел „Закрила на детето“ към ДСП-Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
	1.2.2.Осъществяване на мерки за ранна превенция на изоставянето чрез осъществяване на психологическа, педагогическа и правна помощ на родители на деца от всички етноси, както и насочване към подходящи социални услуги в общността.	Отдел „Закрила на детето“ към ДСП-Първомай, Център за обществена подкрепа, Здравен медиатор	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
	1.2.3. Превенция на изоставянето, чрез предоставяне на услугата „Приемна грижа“ по Проект „Приеми ме 2015“.	Община Първомай, Дирекция „Социално подпомагане“ и Екип по Проект „Приеми ме 2015“	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции и по проект „Приеми ме 2015“	2019 г.

ПРИОРИТЕТ II

Подобряване здравето на децата

2.1. Подобряване на достъпа до услуги за майчина и детското здраве.	2.1.1. Предоставяне на акушерска помощ и консултации на здравно неосигурени бременни жени.	Многопрофилна болница за активно лечение-Първомай, Център за обществена подкрепа Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
2.2. Промотиране на здравето сред децата.	2.2.1. Провеждане на информационни кампании за здравословно поведение и утвърждаване на здравословен начин на живот при децата и учениците.	Регионална здравна инспекция; Община Първомай; Медицинските специалисти от общинските детски градини и училища, Местна комисия за борба с противообществени	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.

		прояви на малолетни и непълнолетни, Център за обществена подкрепа Първомай		
	2.2.2. Разработване на училищни програми в областта на превенцията и рисковото сексуално поведение и употребата на психоактивни вещества.	Община Първомай; Училищни ръководства, педагогически съветници; Център за обществена подкрепа; Здравен медиатор	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
2.3. Повишаване на информираността на децата за разпространение на ХИВ/СПИН, болести предавани по полов път, злоупотреба с психоактивни вещества и тютюнопушене.	2.3.1.Провеждане на информационна кампания сред учениците и дискусии по училищата по проблеми, свързани с употребата на психоактивни вещества /ПАВ/.	Регионална здравна инспекция, Община Първомай, Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни, Медицински специалисти, Детска педагогическа стая, Български младежки червен кръст	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
	2.3.2. Кампания за превенция на тютюнопушенето, чрез разпространение и представяне пред ученици на различни превантивни филми.	Регионална здравна инспекция, Община Първомай, Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни, Медицински специалисти, Детска педагогическа стая, Български младежки червен кръст	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
	2.3.3. Провеждане на информационни кампании за повишаване на информираността на децата за разпространението на ХИВ/СПИН и др. болести, предавани по полов път.	Регионална здравна инспекция, Община Първомай, Български младежки червен кръст, Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни, Медицински специалисти	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
	2.3.4. Провеждане на инициативи на училищно и общинско ниво по повод международния ден за борбата срещу ХИВ/СПИН.	Регионална здравна инспекция, Община Първомай, Български младежки червен кръст, Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни, Медицински специалисти	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
2.4. Разширяване на превантивните и профилактични мерки за опазване физическото	2.4.1. Разширяване възможностите за обхващане на децата в програми и форми за здравно образование.	Община Първомай, Училищните ръководства, Медицинските специалисти от училищата и детските градини, Регионална здравна инспекция, Български	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.

здраве на децата.	2.4.2. Провеждане на кампании за борба с наднорменото тегло при децата и рисковите фактори, свързани с него.	младежки червен кръст Регионална здравна инспекция; Община Първомай; Медицинските специалисти от общинските детски градини и училища	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
	2.4.3.Провеждане на състезания и конкурси сред учениците на теми, засягащи здравословния начин на живот.	Община Първомай, Регионална здравна инспекция, Училищните ръководства и ръководствата на детските градини	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.

ПРИОРИТЕТ III:

Осигуряване правото на детето на живот и развитие в сигурна и безопасна среда

3.1. Развитие на различни форми, модели и инструменти за превенция на инцидентите и травматизма при деца.	3.1.1. Организиране на общински демонстрации и състезания на младежките противопожарни отряди „Млад огнеборец”.	Районна служба „Пожарна безопасност и защита на населението“ - Първомай, Регионално управление на образованието, Общински училища, Община Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
	3.1.2. Организиране на детска викторина „Да играем безопасно”.	Община Първомай, училища, детски градини	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
3.2. Създаване на по-добри условия за гарантиране правото на детето на живот и развитие в сигурна и безопасна среда.	3.2.1. Информационни кампании за популяризиране на правилата за безопасност и спешните телефони: Единен европейски номер 112 и Национална телефонна линия за деца 116111	Отдел „Закрила на детето“ към ДСП-Първомай, Община Първомай, РУ Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
	3.2.2. Организиране на проверки в районите на учебните заведения и в търговските обекти за недопускане на престъпления и противообществени прояви от и срещу деца.	Община Първомай, Регионална здравна инспекция, РУ Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.

ПРИОРИТЕТ IV:

Осигуряване на равен достъп до качествено предучилищно и училищно образование за всички деца

4.1. Развит общгински механизъм в посока обхващане на децата в образователната система.	4.1.1. Изготвяне на училищни програми за оценка и превенция на риска от отпадане на учениците от образователната система.	Училищни ръководства Регионално управление на образованието, Общинска администрация	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
	4.1.2. Планиране и провеждане на училищна и община информационна кампания по активиране и включване на родителската общност в Учебно-възпитателния процес.	Училищни ръководства, Училищни настоятелства, Общинска администрация, Регионално управление на образованието, Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и нестъпнолетни	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.

	4.1.3. Провеждане на работни срещи между специалисти от различни институции с цел координиране на усилията по обхващане на застрашените от отпадане от училище деца.	Регионално управление на образованието, Училищни ръководства, Училищни настоятелства, Община Първомай, Отдел „Закрила на детето“ към ДСП-Първомай, РУ Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
	4.1.4. Повишаване ролята на училищните и детското-градинските обществени съвети в създаването на стимулираща учебно-възпитателна среда чрез разработване на проекти по национални и европейски програми за образование.	Училищни ръководства, Училищни настоятелства, Обществени съвети, Община Първомай, Регионално управление на образованието	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
4.3. Изграждане на подходяща образователна среда за осъществяване на приобщаващо образование.	4.2.1. Постапно адаптиране на градската архитектурна среда, включително в детските градини и училищата, към потребностите на децата със СОП.	Община Първомай, общински училища	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
	4.2.2. Осигуряване на подходяща подкрепа за деца със СОП и техните семейства, включително достъп до социални услуги и закрила, която да им позволи да останат в семейството.	Общински училища, Регионално управление на образованието, Община Първомай, Отдел „Закрила на детето“ към ДСП-Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
4.3. Образование достъпно за всички деца. Подобряване качеството на образователната система.	4.3.1. Пълноценно и развиващо интегриране на деца от ромски произход в образователната система.	Община Първомай, Регионално управление на образованието, Общински училища	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
	4.3.2. Подобряване на условията за спорт в образователната система.	Общински училища, Регионално управление на образованието и общински спортни клубове	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.

ПРИОРИТЕТ V:
Правораздавателна система, приятел на детето

5.1. Гарантиране на ефективна система за детско правосъдие.	5.1.1. Запознаване на ученици с работата на Районен съд Първомай и Районно управление Първомай.	Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и нестъпнолетни	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
---	---	---	--	---------

Повишаване ефективността на мерките за защита на децата от насилие, злоупотреба и други форми на експлоатация

6.1. Подобряване ефективността на действията за закрила на деца, жертви на насилие или в рисък от насилие.	6.1.1 Провеждане на работни срещи между специалисти от различни институции, с цел обсъждане и разписване на конкретни отговорности и начини на взаимовръзка на работещите на местно ниво с деца, жертви на насилие.	РУ Първомай, Детска педагогическа стая; Отдел „Закрила на детето“ към ДСП-Първомай, Община Първомай, Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и нестъпнолетни	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
--	---	--	--	---------

6.2. Повишаване осведомеността на обществото, децата и на техните семейства, относно правата на детето, насилието над деца и за стимулиране на активното им участие в противодействие на насилието.	6.2.1. Провеждане на информационни кампании за превенция на насилието, злоупотребата и други форми на експлоатация на деца.	Община Първомай, Училищните ръководства, Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и нестъпнолетни, Детска педагогическа стая, Педагогически съветници, Български младежки червен кръст	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
	6.2.2. Запознаване на учениците с дейността на Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и нестъпнолетни и инспектор Детска педагогическа стая. Разясняване ролята на полицията за оказване на помощ и закрила.	Общинска администрация, Училищните ръководства, Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и нестъпнолетни, Детска педагогическа стая, РУ Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
	6.2.3. Популяризиране сред учениците в долните класове на проекта „Детска полицейска академия“, за разясняване ролята на полицията и работата на полицайите. Ден на отворените врати по повод професионалния празник на полицията.	Общинска администрация, Училищните ръководства, Детска педагогическа стая, РУ Първомай	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
6.3. Защита на децата от сексуални посегателства, чрез компютърни престъпления и превенция на онлайн тормоза.	6.3.1. Обучение на децата за предпазване от насилие и експлоатация в интернет.	Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и нестъпнолетни, Училища – час на класния ръководител, Педагогически съветник	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
6.4. Предприемане на ефективни мерки за намаляване на ранните бракове.	6.4.1. Първична превенция, чрез работа на терен в общността и повишаване на информираността.	Община Първомай, Здравен медиатор	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.

ПРИОРИТЕТ VII:
Насърчаване на участието на децата

7.1. Утвърждаване на детското участие в обществения живот, чрез повишаване на информираността за техните права.	7.1.1. Популяризиране на специализираната електронна страница на ДАЗД и ЦКБПМН.	Училищни ръководства, Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и нестъпнолетни	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
7.2. Включване на децата в доброволчески	7.2.1. Организиране на информационни кампании в училищата и разпространение на информационни материали за доброволчеството.	Образователни институции, Български младежки червен кръст	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.

действия за формиране на положителна нагласа към доброволчеството.				
ПРИОРИТЕТ VIII: Спорт, култура и дейности за свободното време				
8.1. Създаване на условия и възможности за всички деца да спортуват.	8.1.1. Провеждане на ученически игри в изпълнение на общинския спортен календар.	Община Първомай, Училищни ръководства	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
8.2. Мерки за откриване и подкрепа на деца таланти.	8.2.1. Финансово подпомагане и стимулиране на деца с изявени дарби чрез отпускане на стипендии и еднократно финансово подпомагане по Програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби за 2018 г.	Община Първомай, Министерство на образованието и науката	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
8.3. Осигуряване на достъп на всички деца до културни дейности и дейности за свободното време, клубове по интереси в т.ч. наука и техника.	8.3.1. Насърчаване участието на децата и учениците в извънкласна дейност в училища, школи, състави, клубове и кръжици.	Училищни ръководства, Читалища	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.
	8.3.2. Развиване на различни форми, кръжици, клубове по интереси, школи и др. за развитие уменията на талантливи деца и ученици в областта на изкуството и науката и информационните технологии.	Учебни заведения	В рамките на утвърдения бюджет на отговорните институции	2019 г.